

GDAŃSK

Raport
z realizacji
Programu
Operacyjnego

**KULTURA I CZAS
WOLNY**

2021

Raport z realizacji
Programu Operacyjnego
IV. Kultura i Czas Wolny
za 2021 rok

Spis treści

str. 4

Wprowadzenie. Strategia Rozwoju Miasta Gdańsk 2030 Plus wraz z Programami Operacyjnymi są nadrzędnymi dokumentami strategicznymi stanowiącymi podstawę do zintegrowanego, długofalowego zarządzania rozwojem Gdańska. Niniejszy raport stanowi podsumowanie podjętych w 2021 r. przedsięwzięć wpisujących się w realizację ustalonych priorytetów rozwojowych i służących osiągnięciu celów operacyjnych w Programie Operacyjnym Kultura i czas wolny.

str. 6

Aby zobrazować aktualny stan rzeczy w obszarach kultury i czasu wolnego w Gdańsku, w pierwszej części raportu zaprezentowane zostały **Fakty i liczby** odnoszące się do wybranych zagadnień odzwierciedlających procesy związane z kulturą i turystyką w Gdańsku.

str. 7

Ze względu na uwarunkowania związane z wystąpieniem pandemii COVID-19 w kolejnej części raportu scharakteryzowane zostały **Działania podjęte w 2021 r. w związku z pandemią COVID-19**, które zostały wprowadzone w obszarze kultury i czasu wolnego w celu zapobiegania rozprzestrzeniania wirusa.

str. 8

Zasadniczym elementem raportu jest zestawienie **Działań podjętych w 2021 roku w ramach realizacji celów operacyjnych** Programu Operacyjnego Kultura i czas wolny. Wyszczególnienie przedsięwzięć podjętych przez Miasto ukazuje w jaki sposób realizowanych jest pięć celów operacyjnych wskazanych w obszarach kultury i czasu wolnego. Wiele podejmowanych inicjatyw służy osiągnięciu celów operacyjnych z zakresu kilku Programów Operacyjnych, co w tekście zostało odnotowane jako powiązania z innymi Programami.

str. 29

Na końcu raportu, w formie tabelarycznej zaprezentowano jakościowe i kontekstowe **Wskaźniki realizacji celów operacyjnych**. Wartości wskazane za lata 2015–2021 umożliwiają dokonanie analizy zmian, jakie zaszły w wyniku wprowadzonych działań, interwencji i projektów.

Dokumenty strategiczne Gdańska

Strategia Rozwoju Miasta Gdańsk 2030 Plus oraz jej integralna część, jaką jest dokument **Gdańsk Programy Operacyjne 2023**, stanowią nadrzędne instrumenty zarządzania rozwojem Gdańska. Poprzez wskazane w nich priorytety strategiczne dla Gdańska dają podstawy do świadomego kształtowania procesów rozwoju Miasta. Ich wdrażanie ma służyć osiągnięciu trwałego i zharmonizowanego rozwoju Gdańska oraz systematycznemu podnoszeniu jakości życia w Mieście.

Potrzeby rozwojowe Gdańska zostały ujęte w dziewięciu obszarach, które obejmują Programy Operacyjne, tj.: Edukacja, Zdrowie Publiczne i Sport, Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska, **Kultura i Czas Wolny**, Innowacyjność i Przedsiębiorczość, Atrakcyjność Inwestycyjna, Infrastruktura, Mobilność i Transport oraz Przestrzeń Publiczna.

Każdemu z Programów przypisany jest Koordynator, który czuwa nad systematycznym wdrażaniem założeń i nadaje ton działaniom służącym urzeczywistnieniu celów operacyjnych.

Czemu służy podsumowanie?

Chcemy, by niniejszy raport miał praktyczny wymiar – służył udokumentowaniu zrealizowanych działań w ramach poszczególnych Programów Operacyjnych, jak również dostarczał wiedzy niezbędnej do zarządzania nimi. Usprawnianie procesów wdrażania rozwiązań, które służą rozwojowi Gdańska, musi opierać się na analizie działań prowadzonych w różnych obszarach życia Miasta oraz uwzględniać lokalny kapitał społeczny, czyli pogłębiać aktywną współpracę i wzmacniać aktywność obywatelską.

Godny podkreślenia jest fakt, że realizacja Programów Operacyjnych wzmocniła efekt synergii w działaniach o charakterze interdyscyplinarnym. Oznacza to, że przy realizowanych projektach podejmowana jest ścisła współpraca międzyobszarowa, mająca na celu osiągnięcie efektów odpowiadających potrzebom wspólnoty gdańszczanek i gdańszczan.

Działania podejmowane w ramach Programu służą zwiększeniu uczestnictwa mieszkańców w kulturze, angażowaniu ich we współtworzenie kultury w Gdańsku, kultywowaniu tożsamości lokalnej i współdziałania w społeczeństwie. Ważnym elementem Programu jest dbałość o dziedzictwo kulturowe oraz infrastrukturę kultury. Wdrażanie Programu ukierunkowane jest również na wzmocnienie kulturalnego potencjału Gdańska oraz lepsze komunikowanie oferty kulturalnej i spędzania czasu wolnego.

Koordynator Programu

Barbara Frydrych

Dyrektor Biura Prezydenta ds. Kultury, Urząd Miejski w Gdańsku

Opiekun merytoryczny Programu

Aleksandra Dulkiewicz

Prezydent Miasta Gdańska

Zespół Programowy

Krzysztof Adamczyk

Ewa Adamska

Jadwiga Charzyńska

Waldemar Ossowski

Aleksandra Szymańska

Michał Targowski

Łukasz Wysocki

Jarosław Zalesiński

Celina Zboromirska-Bieńczyk

1,7 mln zł

przeznaczono w dwóch edycjach Stypendium Kulturalnego Miasta Gdańska; przyznano 190 stypendiów

źródło: Biuro Prezydenta ds. Kultury

191

projektów NGO-sów w dziedzinie kultury zyskało dofinansowanie wysokości 6 mln zł

źródło: Biuro Prezydenta ds. Kultury

ponad 3 mln

gości z Polski i zagranicy (w tym 1,8 mln turystów i 1,3 mln odwiedzających jednodniowych) odwiedziło Gdańsk w 2021 roku. Wśród gości krajowych było 1,5 mln turystów oraz 1,5 mln odwiedzających jednodniowych, a z kolei wśród gości zagranicznych 328,6 tys. turystów i 107,4 tys. odwiedzających jednodniowych

źródło: „Turystyka gdańska. Raport roczny za 2021 rok”, Pomorski Instytut Naukowy i Gdańska Organizacja Turystyczna

85,9 tys.

czytelników/posiadaczy Karty do Kultury było zarejestrowanych w 2021 roku w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej. Łącznie wypożyczono ponad 1 mln pozycji katalogowych

źródło: Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Gdańsku

DZIAŁANIA PODJĘTE W 2021 ROKU W ZWIĄZKU Z PANDEMIĄ COVID-19

W 2021 r. kryzys wywołany pandemią COVID-19 zmusił instytucje kultury do przearanżowania swoich działań i dostosowania ich do obowiązujących obostrzeń. Do gdańskiego kalendarza powróciło wprawdzie wiele odwołanych w 2020 roku wydarzeń, takich jak Gdańskie Targi Książki, festiwal Solidarity of Arts czy spektakle teatralne, ale pandemia miała wpływ na terminy wydarzeń, sposób organizacji i frekwencję.

W wielu przypadkach utrzymano hybrydowy tryb organizacji wydarzeń kulturalnych dofinansowanych z budżetu Miasta Gdańska. Tradycyjna, wymagająca fizycznego uczestnictwa forma uzupełniania była streamingiem lub retransmisją. W 2021 r. gdańskie instytucje kultury zorganizowały 3 tys. wydarzeń stacjonarnych i 800 wydarzeń online.

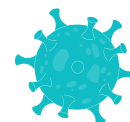
Miasto Gdańsk utrzymało szereg działań i programów pomocowych wzmacniających kulturę w pandemii.

Kontynuowano powołany w odpowiedzi na sytuację księgarń kameralnych i wydawców program **Gdański Fundusz Wydawniczy**. W 2021 r. odbyły się 2 edycje **Gdańskiego Funduszu Zakupu Wydawnictw** kierowanego do księgarń kameralnych i wydawców prowadzących działalność w Gdańsku i rozliczających tu podatki. W ramach funduszu w 2021 r. przeznaczono blisko 400 tys. zł na zakup wartościowych książek, które później trafiają do bibliotek publicznych i są wręczane jako nagrody w organizowanych lub współorganizowanych przez miasto konkursach. Z kolei budżet Gdańskiego **Funduszu Promocji Wydawnictw** wyniósł 70 tys. zł, z których zorganizowano kampanie promocyjne 8 wydawnictw literackich, albumowych i muzycznych, w tym m.in.: „Architektonicznego przewodnika po Wrzeszczu” Fundacji Palma, „Sclavusa” autorstwa Tymona Tymańskiego (wyd. Części Proste) czy albumu carillonistki Moniki Kaźmierczak i trębaczy Pawła Hulisza oraz Emila Miszka – „Urbis Sonos/ Dźwięki Miasta”.

Dostosowując się do sytuacji wywołanej pandemią, kontynuowano również program **Stypendium Kulturalnego Miasta Gdańska** z myślą o procesie twórczym artystów mieszkających i rozliczających podatki w Gdańsku. Stypendia w wysokości 2,8 tys. zł brutto były wypłacane co miesiąc, maksymalnie przez pół roku. W 2 edycjach stypendium kulturalnego przyznano 190 stypendiów w łącznej wysokości 1,7 mln. zł. Kontynuowano również program **Gdańskie Otwarte Pracownie** – w 2021 r. najemcom przydzielono 2 lokale, w których prowadzona będzie działalność artystyczna.

W 2021 r. w Gdańsku odnotowano stopniową odbudowę ruchu turystycznego po okresie dużych ograniczeń w przemieszczaniu się związanych z pandemią COVID-19. Do Gdańska przyjechało ponad 3 mln gości – o 53% więcej niż w 2020 r., jednak wciąż o 14% mniej niż w 2019 r. Liczna grupa odwiedziła miasto w okresie letnim, bo aż 1,1 mln. osób (to wartość zbliżona do wartości z lata 2019 r.) oraz w 4. kwartale roku – nieco ponad 1 mln osób (o 35% więcej niż w tym samym okresie 2019 r.). Ponad 80% ruchu wygenerowali turyści krajowi, na co wpływ miał niewątpliwie bon turystyczny.

Pandemia wpłynęła bardzo wyraźnie nie tylko na wielkość ruchu turystycznego, lecz także jego strukturę, w tym proporcję gości krajowych i zagranicznych. Przed pandemią goście zagraniczni stanowili ok. 1/3 całego ruchu, w 2020 r. było to 15,2%, a w 2021 r. – 14,4%. Jeśli przyjrzymy się wartościom liczbowym, widzimy, że 436 tys. gości zagranicznych to o 44,2% więcej niż w 2020 r., ale o 63% mniej niż w 2019 r. Zmianie uległa także proporcja turystów (osób nocujących w Gdańsku) oraz jednodniowych odwiedzających. W 2021 r. turyści stanowili 58,7% ruchu, podczas gdy w latach wcześniejszych było to ok. 65%.

DZIAŁANIA PODJĘTE W 2021 ROKU W RAMACH REALIZACJI CELÓW OPERACYJNYCH

Cel operacyjny IV.1. Zwiększenie uczestnictwa w kulturze i aktywności kulturalnej mieszkańców

- Gdański Archipelag Kultury kontynuował działalność **Mobilnego Domu Kultury**. W lipcu i sierpniu 2021 r. Mobilny Dom Kultury odwiedził Osową, Kokoszki, Chełm, Żabiankę, Jasień, Orunię Górną, Gdańsk-Południe i Ujeścisko-Łostowice. Podczas 6 dni Mobilnego Domu Kultury podjęto 136 aktywności (m.in. warsztaty, koncerty, instalacje artystyczne, spacerzy, spektakle dla dzieci), w których udział wzięło aż 3690 osób.

ryc. 1. Koncert w ramach Mobilnego Domu Kultury w Kokoszach, lato 2021. Fot. G. Mehring

- Ze względu na obowiązujące obostrzenia zmieniona została formuła **Nocy Muzeów** na Weekend Muzeów, co razem z dodatkowymi działaniami online znacznie poszerzyło udział publiczności. W Gdańsku w wydarzeniu wzięły udział m.in.: Muzeum Gdańskie, Gdańska Galeria Miejska, CSW Łaźnia, Europejskie Centrum Solidarności czy GAK Projektornia. W gdańskim Weekendzie Muzeów 2021 wzięło udział ponad 3 tys. osób stacjonarnie, natomiast przedsięwzięcia online zebrały 12,5 tys. wyświetleń.
- Projekt Instytutu Kultury Miejskiej **„Lokalni Przewodnicy i Przewodniczki”**, obejmujący cykl wykładów kierowanych do przewodników, został zrealizowany online. W sezonie letnim IKM zorganizował łącznie 266 spacerów prowadzonych przez lokalnych przewodników i lokalne przewodniczki w 7 dzielnicach. W spacerach tych wzięło udział 4392 osoby.

- Od 6 lat trwa program „**Otwarty IKM**”, umożliwiający wsparcie realizacji niskobudżetowych projektów animujących gdańszczan. W 2021 r. zrealizowano oddolnie 27 projektów, w tym m.in. e-book „Gdańsk dla wtajemniczonych. 10 pysznych spacerów”, cykl webinarium i wykładów o kulturze Białorusi, Ukrainy i Rosji oraz słuchowisko pomagające oswajać dzieci z tematem śmierci.
- W styczniu Instytut Kultury Miejskiej rozpoczął nowy cykl wykładów w ramach **Akademii Gdańska**. Hasłem przewodnim był fragment łacińskiej sentencji umieszczonej na Bramie Wyrzynnej – Rum omnium fundamenta – zapowiadający tematykę dotyczącą zabytków w Gdańsku.
- Cappella Gedanensis zorganizowała 15 otwartych dla publiczności koncertów w ramach „**Letnich wieczorów u Mennonitów**”. Łącznie wzięło w nich udział 3,7 tys. osób.
- Po raz trzeci **Amfiteatr Orana w parku Oruńskim** stał się miejscem letnich koncertów piosenki aktorskiej. W niemal każdą niedzielę GAK zapraszał na scenę aktorów teatralnych i filmowych: Krystynę Stańko, Stanisławę Celińską, Katarzynę Skrzynecką, Katarzynę Żak i innych. Letnich koncertów wysłuchało ponad 2 tys. osób (dla porównania: 600 w 2020 r.). Podobnie jak w poprzednim roku na deskach Orany pojawił się „Teatr w samo południe”, obejmujący cotygodniowe spektakle dla dzieci. Wzięło w nich udział 2250 osób (rok wcześniej – 1350). Do projektu zaangażowano m.in. Miejski Teatr Miniatura.
- Dużą frekwencją cieszyły się też inne wydarzenia otwarte i realizowane w przestrzeniach publicznych Gdańska, m.in. „**Opera w mieście**” w amfiteatrze w Oruni, festiwal „**Narracje**” we Wrzeszczu czy projekt „Miasto, wracam” na placu Wałowym.

ryc. 2. Narracje #12, Dolny Wrzeszcz. Hasło edycji z 2021 r. brzmiało „Gdańsk 2080. Kongres Futurologiczny”.
Fot. M. Szymończyk

- W 2021 r. w ramach pomocy Miasta Gdańska dla instytucji kultury samorządu województwa wsparto szereg premier teatralnych, m.in. przygotowane w **Teatrze Wybrzeże** „Powarkiwanie drogi mlecznej” Bonna Parka w reż. Adama Orzechowskiego, „Resztki” na motywach powieści „Stramer” Mikołaja Łozińskiego i opowiadań z tomu „Wyjechali” W.G. Sebald w reż. Eweliny Marciniak oraz „Nieczułość” Martynty Bundy w reż. Leny Frankowicz. Na scenie **Opery Bałtyckiej**, m.in. dzięki środkom Miasta Gdańska, przygotowano premierę „Madame Butterfly” Giacomo Pucciniego w reż. Romualda Wiczy-Pokojskiego oraz „Kopciuszka” Siergieja Prokofiewa w choreografii Izabeli Sokołowskiej-Boulton i Wojciecha Warszawskiego. Z kolei między lipcem a grudniem przygotowano cykl wydarzeń o nazwie **„Święty Jan od-nowa” w Nadbałtyckim Centrum Kultury**. W programie przedstawiono proces renowacji zabytku, jego miejsce w historii i współczesnej kulturze Gdańska oraz rolę NCK w przekształcaniu ośrodka sakralnego w świeckie centrum kultury.
- W weekend 22-24 października 2021 r., po 7 latach intensywnych prac, otworzono **NOMUS – nową przestrzeń dla sztuki nowoczesnej w Gdańsku będącą oddziałem Muzeum Narodowego w Gdańsku**. Muzeum powstało w budynku zlokalizowanym przy ul. Stefana Jaracza 14 na terenie historycznej Stoczni Gdańskiej, a jednocześnie w miejscu działalności oddolnych inicjatyw artystycznych, które kumulowały się tam od końca lat 80. XX w. Miasto dokonuje zakupów dzieł sztuki (od 2017 r.) w ramach tworzenia Gdańskiej Kolekcji Sztuki Współczesnej. Po kompleksowej modernizacji budynek NOMUS-u stał się nowoczesnym obiektem muzealnym z salami ekspozycyjnymi, edukacyjnymi i kinowo-konferencyjną oraz czytelnią i studiami przeznaczonymi na rezydencje artystyczne lub badawcze. Idea utworzenia muzeum sięga 2015 r.; jest to wspólna inicjatywa prezydenta Gdańska Pawła Adamowicza, marszałka województwa pomorskiego Mieczysława Struka oraz Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Weekendowi otwarcia (22-24 października) towarzyszyły wernisaże dwóch wystaw: „Kolekcja w działaniu”, złożonej w większości z prac zgromadzonych dzięki programowi Gdańskiej Kolekcji Sztuki Współczesnej, oraz „Niech poprzedza cię płomień”, prezentującej sztukę współczesną autorstwa 9 irackich Kurdów.
- W 2021 r. ze środków miejskich wsparto również repertuar koncertowy. Na scenie Polskiej Filharmonii Bałtyckiej im. F. Chopina, podczas festiwalu **Gdańska Jesień Pianistyczna**, zagrało 3 finalistów XVIII Konkursu Chopinowskiego (2021): Kyohei Sorita, Martín García García oraz Leonora Armellini.
- Uruchomiono stronę projektu **„GAPS – Gdańsk Artyści Przestrzeń Sztuka”**. Pod adresem gaps.gda.pl zamieszczono mapę lokalizacji dzieł sztuki zinwentaryzowanych w przestrzeni publicznej Miasta Gdańska. Celem projektu jest upowszechnianie wiedzy o sztuce znajdującej się w mieście. [[Powiązanie z Programem Operacyjnym IX. Przestrzeń Publiczna](#)]
- 6. edycja **Gdańskiego Biennale Sztuki** była okazją do zaprezentowania twórczości kilkudziesięciu artystów mieszkających i tworzących w województwie pomorskim. W 3 oddziałach Gdańskiej Galerii Miejskiej zaprezentowano twórczość 39 artystów. Nagrodę główną w konkursie GBS przyznano Piotrowi Wyrzykowskiemu za pracę „Utwór na: kwartet smyczkowy, teatr leśny i uszkodzony dron”. Przyznana została również Nagroda Rektora Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku; trafiła ona do Patrycji Orzechowskiej za pracę „Retrogradacja”.
- Instytucje kultury coraz częściej sięgały po podcast jako nowe narzędzie urozmaicające ofertę kulturalną. ECS realizował podcast **„Zrozumieć Sierpień”** opowiadający o tym, jak wyglądała praca w Stoczni Gdańskiej – miejscu narodzin Solidarności. **„Artcast”**, realizowany przez CSW ŁAŻNIA, koncentrował się na sztuce współczesnej i wywiadach z artystami, a seria podcastów **„Pionierki”** IKM-u przybliżyła sylwetki wyjątkowych kobiet.

- Trwały prace nad uruchomieniem programu **Edukacja do Kultury**. Przygotowania objęły zadania z zakresu konsultacji, opracowań treści i materiałów edukacyjnych, inwentaryzacji oraz stworzenia katalogu podmiotów o profilu edukacyjnym na terenie Gdańska.
- Pod koniec 2021 r. konto w systemie **Gdańskiej Karty Mieszkańca** posiadało ok. 256 tys. osób. W ciągu roku odbyło się 61 tys. wejść z GKM do obiektów kultury i atrakcji turystycznych. W maju 2021 r. uruchomiono akcję #ODKRYWAMGDAŃSK – zostań turystą we własnym mieście. W minionym roku do listy partnerów Gdańskiej Karty Mieszkańca dołączyły: **spichlerz Błękitny Baranek, Kuźnia Wodna w Oliwie oraz NOMUS Nowe Muzeum Sztuki**, oferujące użytkownikom bezpłatne wejście raz w roku. Rozpoczęto także prace nad integracją z Kartą Dużej Gdańskiej Rodziny (we współpracy z Wydziałem Rozwoju Społecznego UM) oraz Metropolitalną Kartą do Kultury (we współpracy z Wojewódzką i Miejską Biblioteką Publiczną w Gdańsku). [\[Powiązanie z Programem Operacyjnym III. Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska\]](#)
- Po 15 latach działalności w Zespole Przedbramia do nowej siedziby, w wyremontowanym zabytkowym Wielkim Młynie, przeniosło się **Muzeum Bursztynu**. Otwarcie zostało poprzedzone kampanią informacyjną z nową identyfikacją wizualną oraz zestawem hasel prezentujących ciekawostki związane z bursztynem. Nowa infrastruktura muzeum umożliwiła ekspozycję najcenniejszych zbiorów, m.in. bursztynowych szachów wykonanych w Gdańsku w 1690 r. czy największej na świecie bryły bursztynu, wydobytej na Sumatrze. Ekspozycja obejmuje również edukacyjne elementy multimedialne. Wystawę podzielono na przestrzeń artystyczną i przyrodniczą. W weekend otwarcia, nazwany Bursztynowym Weekendem, muzealnicy zaproponowali szereg działań prezentujących wykorzystanie bursztynu w życiu codziennym, m.in. w gastronomii, medycynie czy kosmetologii. Dla mieszkańców i gości spoza Gdańska, z okazji otwarcia nowej siedziby, muzeum przygotowało pulę bezpłatnych wejściówek. Wieczorami na ścianie Wielkiego Młyna pokazywana była wielkoformatowa projekcja audiowizualna „Bursztynowy Las” autorstwa Roberta Sochackiego z muzyką Piotra Kalińskiego. Bałtycki bursztyn oraz kolekcja Muzeum Gdańska zostały również bohaterami programu telewizyjnego „Warsztaty świata” Anny Orskiej.
- W 2021 r. przypadła **410. rocznica urodzin Jana Heweliusza**. Obchody zostały zaplanowane na cały rok; co miesiąc Hevelianum organizowało wydarzenia dotyczące postaci Heweliusza jako astronoma, naukowca, konstruktora, browarnika, artysty, rajcy miejskiego czy obserwatora kosmosu.
- **425-lecie istnienia świętowała Biblioteka Gdańska Polskiej Akademii Nauk** – druga nieprzerwanie działająca najstarsza biblioteka publiczna w Polsce. W czerwcu zainaugurowano roczne obchody urodzin instytucji. Historię powstania Biblioteki Gdańskiej oraz jej najciekawsze eksponaty zostały zaprezentowane m.in. w wydanej z tej okazji książce „Fracht” (wyd. słowo/obraz terytoria).
- Z okazji 800-lecia Zakonu Braci Kaznodziejów na ziemiach polskich w Ratuszu Głównego Miasta (oddział Muzeum Gdańska) zaprezentowano wystawę czasową **„Dominikanie w Gdańsku. 800 lat Zakonu Dominikanów w Polsce”**, poświęconą dziejom klasztoru i kościoła dominikanów w Gdańsku – od burzliwych czasów reformacji po kasatę w XIX w. i powrót zakonników do miasta po II wojnie światowej.
- **75-lecie świętowała Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku**, która powstała w 1945 r. w Sopocie jako Państwowy Instytut Sztuk Plastycznych. Po 75 lat od powstania gdańska ASP kształci ponad 800 studentek i studentów na 4 wydziałach: Malarstwa, Grafiki, Architektury i Wzornictwa oraz Rzeźby i Intermediów.

- **10. urodziny świętował Instytut Kultury Miejskiej.** Do najważniejszych przedsięwzięć realizowanych przez IKM należą działania z zakresu edukacji kulturowej, projekty badawcze Obserwatorium Kultury, cykl „Miejsca”, zainicjowana w 2016 r. konferencja „Marketing w Kulturze”, która stale poszerza grono odbiorców wśród menedżerów kultury z całej Polski, a ponadto festiwale: „Europejski Poeta Wolności”, „Odnalezione w tłumaczeniu” i „Narracje”.

ryc. 3. 5. edycja Gdańskich Spotkań Literackich „Odnalezione w tłumaczeniu” w 2021 r. odbyła się w formule online. Motywami przewodnimi festiwalu była fantastyka, surrealizm i wyobraźnia. Fot. B. Kociumbas

- W 2021 r. przypadła **100. rocznica urodzin Mariana Kołodzieja**, jednego z najwybitniejszych polskich scenografów teatralnych i filmowych, autora papieskich ołtarzy. Z tej okazji zorganizowano cykl wydarzeń w instytucjach kultury, a jeden z nowo zakupionych tramwajów spółki Gdańskie Autobusy i Tramwaje otrzymał imię Mariana Kołodzieja.
- W 2021 r. **patronami tramwajów** zostały też inne zasłużone osoby: Zbigniew Jujka, Aleksandra Olszewska, prof. Wanda Szczepuła, Janina Jarzynówna-Sobczak, prof. Jerzy Samp.
- Na terenie Gdańskiego Ogrodu Zoologicznego trwają prace mające na celu poprawić nie tylko jego atrakcyjność, lecz także zapewnić zwierzętom więcej wygody. Z początkiem lipca 2021 r. zoo mogło pochwalić się **nowym wybiegiem i przebudowanym pawilonem dla rodziny hipopotamów karłowatych**. Dzięki budowie przestronnego pawilonu, także w zimie można teraz podglądać hipopotamią rodzinę, a nie jak dotąd – tylko w sezonie, gdy zwierzęta przebywały na dworze. Nową inwestycją jest również pawilon hodowlany dla antylop afrykańskich – elandów. Do użytku oddano przestronny pawilon z boksami dla rodzących samic.

Dostępność

- **W 2021 r. weszły w życie zapisy ustawy o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.** Instytucje kultury przeprowadziły audyty stron internetowych i infrastruktury pod kątem dostępności oraz dostosowywały swoją ofertę, wprowadzając m.in. teksty alternatywne do publikowanych grafik, regulację kontrastów i rozmiaru fontów na stronach internetowych, tłumaczenia zasad korzystania z instytucji na języki obce, tekst prosty i łatwy do czytania oraz zakupiły pętle indukcyjne. Pracownicy przechodzili również szkolenia z obsługi gości z niepełnosprawnością i podstaw audiodeskrypcji. Każda organizacja składająca ofertę na realizację zadania publicznego była zobowiązana opisać poziom dostępności realizowanego zadania w zakresie „standardu minimum”. Dostępność obejmowała takie obszary, jak dostępność architektoniczna, cyfrowa i informacyjno-komunikacyjna. [\[Powiązanie z Programem Operacyjnym III. Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska\]](#)
- W **ECS** oraz **CSW Łąźnia** powstały pokoje wyciszenia dla osób z nadwrażliwością na bodźce sensoryczne oraz dla rodziców z dziećmi. W pełni dostosowana do osób z niepełnosprawnością jest **nowo otwarta siedziba Muzeum Bursztynu**, zawierająca także kopie eksponatów w formie wydruku 3D do swobodnego dotykania. **GAK Projektornia** w ramach Mobilnego Domu Kultury zorganizowała spektakle dla dzieci tłumaczone na polski język migowy (PJM). Tłumaczenie symultaniczne na PJM towarzyszyło także niektórym wydarzeniom **IKM-u**. Ponadto w październiku w **Stacji Orunia GAK** odbyła się premiera spektaklu „Niema opera” w reż. Tomasza Valldala-Czarneckiego, przygotowana na podstawie opery „Niema z Portici” Daniela Aubera. Spektakl wyprodukowano w języku polskim w wersji migowej i mówionej. Zadaniem projektu było prowadzenie interdyscyplinarnych działań edukacyjnych, łączących teatr, taniec i operę, skierowanych do dzieci i młodzieży o różnych stopniach sprawności słuchowej.
- **Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna uruchomiła 4 książkomaty** pozwalające na odbiór i wypożyczanie książek w dowolnych godzinach. Książkomaty stanęły przy Bibliotece Kokoszki, Bibliotece Chełm, Bibliotece Żabianka oraz Bibliotece Morenowej i są dostępne w kilku językach. Biblioteka uruchomiła również usługę „Książka do Domu”, polegającą na dostarczaniu książek do osób z ograniczeniami ruchowymi. WiMBP wraz z partnerami z Obszaru Metropolitalnego oraz Biblioteką Narodową w Oslo otrzymała informację o przyznaniu blisko 102 tys. euro z Funduszy Norweskich i EOG na realizację w latach 2022–2024 projektu „Kultura włącza”, opartego na działaniach włączających do uczestnictwa w kulturze migrantów oraz osoby z niepełnosprawnościami. W ramach projektu zaplanowano m.in. przeszkolenie pracowników oraz stworzenie „Podręcznika dobrych praktyk w poprawie dostępu do oferty kulturalnej”.
- **Europejskie Centrum Solidarności zrealizowało integrujący „Festiwal kultury bez barier”**, w czasie którego odbyły się: bezpłatne zwiedzanie wystawy stałej dla osób z niepełnosprawnością, oprowadzenie po wystawach ECS w języku białoruskim oraz projekcje filmów z audiodeskrypcją.
- **Gdańska Organizacja Turystyczna w marcu 2021 r. uruchomiła tzw. Pakiet Dostępności**, który umożliwia potwierdzanie uprawnień przysługujących osobom z niepełnosprawnościami tylko na podstawie sczytania Karty Mieszkańca – bez okazywania w kasach legitymacji czy orzeczenia. Do końca roku pakiet dodały 402 osoby. W 2021 r. na portalu visitgdansk.com uruchomiona została podstrona dla osób z niepełnosprawnością. Zawiera ona przede wszystkim informacje o dostępności miasta oraz atrakcji turystycznych dla osób z różnego rodzaju niepełnosprawnością, a także materiały pozwalające na zwiedzanie miasta online z audiodeskrypcją i tłumaczeniem na język migowy. Powstanie strony poprzedziły wywiady fokusowe przeprowadzone z osobami z niepełnosprawnością na temat ich potrzeb informacyjnych. [\[Powiązanie z Programem Operacyjnym III. Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska\]](#)

Cel operacyjny IV.2. Zwiększenie atrakcyjności Gdańska jako miasta sprzyjającego rozwojowi kultury

- Dostosowując się do sytuacji wywołanej pandemią, **kontynuowano program Stypendium Kulturalnego Miasta Gdańska** dla twórców zamieszkujących i płacących podatek dochodowy w Gdańsku z przeznaczeniem na proces twórczy, np. powstanie dzieła, wykonanie/wydanie utworu, zorganizowanie wydarzenia artystycznego lub kulturalnego. Stypendia w wysokości 2,8 tys. zł brutto były wypłacane co miesiąc przez maksymalny okres pół roku.
- W dwóch edycjach **stypendium kulturalnego** artyści złożyli 492 wnioski; przyznano 190 stypendiów w łącznej kwocie 1,7 mln zł.
- Kontynuowano wypracowany przez lata **system przyznawania nagród**, obejmujący pełne spektrum działalności artystycznej, kulturowej i naukowej mieszkańców Gdańska. W 2021 r. przyznano w tym zakresie 113 nagród; doceniono w ten sposób osoby zaangażowane we współtworzenie i w promowanie gdańskiej kultury. Artystom, twórcom kultury i naukowcom przyznano nagrody w łącznej kwocie 680 tys. zł.:
 - **Nagrodę Miasta Gdańska w Dziedzinie Kultury „Splendor Gedanensis”** przyznano ks. prałatowi Ireneuszowi Bradtkemu za rewitalizację i ochronę dziedzictwa kulturowego bazyliki Mariackiej w Gdańsku, Monice Kaźmierczak za wirtuozerię i popularyzację muzyki carillonowej, która przyczyniła się do wpisania gdańskiej kultury carillonowej na krajową listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego Narodowego Instytutu Dziedzictwa, oraz Dorocie Karaś i Markowi Sterlingowi za pasjonującą i doskonale udokumentowaną książkę „Walentyłowicz. Anna szuka rajów”, wydaną przez Społeczny Instytut Wydawniczy Znak. Tytuł Mecenasa Kultury Gdańska otrzymała Stocznia Cesarska Development Sp. z o.o.
 - **Nagrody Miasta Gdańska dla Młodych Twórców w Dziedzinie Kultury** otrzymali: Zuzanna Dolega, Emil Miszk, Ada Zielińska. Ada Zielińska została również laureatką Nagrody Publiczności.
 - 98 osób otrzymało **Nagrodę Prezydenta Miasta Gdańska w Dziedzinie Kultury**, przyznaną indywidualnym twórcom za całokształt pracy artystycznej i osiągnięcia na polu ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego oraz dokonania w upowszechnianiu kultury wśród mieszkańców Gdańska, w kraju i za granicą.
 - **Nagrodę Teatralną Miasta Gdańska** otrzymali: Anna Kociarz, Piotr Jankowski oraz Michał Derlatka.
 - **Nagrodę Naukową Miasta Gdańska im. Jana Heweliusza** za rok 2020 w kategorii nauk przyrodniczych i ścisłych otrzymał prof. dr hab. inż. Jacek Tejchman za wybitne osiągnięcia naukowe dotyczące modelowania uszkodzeń w materiałach inżynierskich w oparciu o metodę elementów dyskretnych i metodę elementów skończonych. Z kolei w kategorii nauk humanistycznych i społecznych nagrodę odebrała prof. dr hab. Maria Mendel – za wybitne osiągnięcia w dziedzinie nauk społecznych, koncepcję pedagogiki miejsca i teorię miejsca wspólnego oraz wkład w rozwój badań nad przestrzeniami podmiotowości.
 - **Nagrodę Miasta Gdańska dla Młodych Naukowców im. Jana Uphagena** za rok 2020 w kategorii nauk przyrodniczych i ścisłych otrzymał mgr Klaudiusz Czudek za osiągnięcia w badaniach związane z tematyką losowych układów dynamicznych.
 - **Nagrodę Prezydenta Miasta Gdańska za Twórczość Translatorską im. Tadeusza Boya-Żeleńskiego** za całokształt twórczości translatorskiej otrzymała Anna Przedpeńska-Trzeciakowska. Natomiast w kategorii „przekład jednego dzieła” nagrodzono Teresę Tyszowiecką-Tarkowską za przełożenie z języka angielskiego „Afrykańskich korzeni UFO” Anthony’ego Josepha.
 - W **Gdańskim Konkursie Literackim im. Bolesława Faca** nagrodą za 2020 r. został wyróżniony Mirosław Tomaszewski za książkę „Powrót wilka”.

- W 2021 r. przeznaczono **6 mln zł na konkursy ofert na realizację zadań z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego**. Odbyły się 4 konkursy: 1) na wydarzenia kulturalne, 2) na działania kulturalne, 3) na zadania kulturalne, 4) na działania kulturalne na rzecz integracji społecznej, wyrównywania szans i praw człowieka. W czasie pandemii wprowadzono maksymalną elastyczność, aby każdy z grantobiorców mógł dostosować się do sytuacji epidemicznej i złożyć aktualizację wniosku. Łącznie do konkursów wpłynęło 371 ofert, z czego dofinansowanie w kwocie 3,4 mln zł otrzymało 151 oferentów. Kontynuowano 12 projektów wieloletnich, na które przeznaczono kwotę niemal 2 mln zł. Prowadzono nabór tzw. małych grantów z dofinansowaniem do 10 tys. zł (w tym na działalność kulturalną online). Zawarto 46 umów w łącznej kwocie 401,4 tys. zł.
- **Na promocję miasta Gdańska poprzez kulturę**, w tym projekty wydawnicze w 2021 r. przeznaczono kwotę 335,5 tys. zł. Środki wsparły m.in. takie tytuły, jak „Architektoniczny przewodnik po Wrzeszczu” Fundacji Palma, „Sclavus” autorstwa Tymona Tymańskiego (wyd. Części Proste) oraz album carillonistki Moniki Kaźmierczak i trębaczy: Pawła Hulisza i Emila Miszka (Urbis Sonos/Dźwięki Miasta).
- Dzięki **Programowi Wsparcia Przedsiębiorców** twórcy prowadzący działalność w lokalach wynajmowanych od gminy mogli ubiegać się o obniżkę czynszu do wysokości 1 zł netto za lokal. W 2021 r. z programu skorzystało łącznie 7 podmiotów prowadzących działalność gospodarczą związaną z szeroko pojętą kulturą, w tym 3 podmioty skorzystały z obniżki czynszu do 1 zł netto, a 4 – o 50%. Dodatkowo 3 podmiotom zarejestrowanym jako fundacje lub stowarzyszenia obniżono czynsz do 1 zł netto. [\[Powiązanie z Programem Operacyjnym V. Innowacyjność i Przedsiębiorczość\]](#)
- Kontynuowano program **„Gdańskie Otwarte Pracownie”**. W 2021 r. odbyły się 2 nabory. Nowym najemcom przydzielono 2 lokale: przy ul. Do Studzienki 9/1 (Marzena Wojciechowska-Orszulak, Jan Orszulak – na działalność z dziedzin artystycznych, w szczególności teatru i filmu oraz arteterapii) oraz przy ul. Ch. de Gaulle’a 2A (Marek Rzepinkowski – pracownia projektowo-artystyczna). We wszystkich edycjach programu wynajęto łącznie 12 lokali w różnych dzielnicach miasta.
- W związku z tworzeniem **Gdańskiej Kolekcji Sztuki Współczesnej** zakupiono 8 zestawów dzieł sztuki, tj.: instalację „Nie toleruję nieczystości” Jacka Niegody, „Autoportret” Hanny Nowickiej, „Shipyard” Edny Baund, „Dzień dobry” Honoraty Martin i Piotra Pawlaka, „ciężka woda/heavy water” Agnieszki Kalinowskiej, fotografię dokumentalną „Husan” Macieja Moskwy, „Łzy szczęścia” Oskara Dawickiego oraz instalację „Płot” Dominika Lejmana. Dzieła sztuki zostały przekazane w depozyt Muzeum Narodowemu w Gdańsku.
- W 2021 r. wydano 29 **zezwoleń dla artystów** na prowadzenie działalności wystawienniczo-handlowej przy ulicach: Długiej, Długim Targu, Tokarskiej i św. Ducha.
- Dzięki miejskiemu **systemowi tablic pamiątkowych** w 2021 r. w przestrzeni Gdańska pojawiło się 7 nowych tablic upamiętniających mieszkanki i mieszkańców oraz ważne dla Gdańska wydarzenia. Wykonano tablicę upamiętniającą warsztat Lecha Wałęsy na terenie postoczniovym. Ponadto uhonorowano tablicami artystów mieszkających w Oliwie: Annę Fiszer, Kazimierza Śramkiewicza, Władysława Lama, Zbigniewa Ralickiego, Zbigniewa Jujkę, Mariana Osińskiego (nestora gdańskich architektów, profesora Politechniki Gdańskiej) oraz ks. Magnusa Bruskiego, który zmarł, niosąc pomoc mieszkańcom zniszczonego Gdańska w 1945 r. W 2021 r. setne urodziny obchodziła honorowa obywatelka Gdańska, prof. Joanna Muszkowska-Penson. W czasie uroczystości jubileuszowych na ul. Tuwima 25 zawisła tablica poświęcona jubilatce i jej zmarłemu w 1971 r. małżonkowi, prof. Jakubowi Pensonowi, rektorowi Akademii Medycznej w Gdańsku.
- Przeprowadzono i rozstrzygnięto **konkurs rzeźbiarski** na projekt **pomnika Ireny Jarockiej**. Pomnik stanął w Oliwie na skwerze im. Ireny Jarockiej.

- Kazimierza Stojckiego i Andrzeja Perzyńskiego symbolicznie upamiętniono wmurowaniem okolicznościowych tablic chodnikowych. Tym samym zakończono montaż cyklu 8 płyt upamiętniających ofiary masakry robotników na Wybrzeżu, zainaugurowany w 2020 roku z okazji **50. rocznicy Grudnia '70**.
- W 2021 r. programy **rezydencji artystycznych** realizowały 3 miejskie instytucje kultury: Gdańska Galeria Miejska, Centrum Sztuki Współczesnej Łaźnia oraz Instytut Kultury Miejskiej.
- Rozpoczęto działanie programu **„Rezydencje Literackie”** realizowanego we współpracy z Krakowskim Biurem Festiwalowym, Staromiejskim Domem Kultury, Unią Literacką oraz Stowarzyszeniem Tłumaczy Literatury, zapewniającego wsparcie finansowe i przestrzeń do pracy dla artystów w procesie twórczym. W Gdańsku wyłoniono 5 rezydentów: polską pisarkę Sylwię Chwedorczyk, tłumacza literatury Marcina Gaczkowskiego, a także twórczynię z Białorusi: poetkę Hanne Yankutę, teatrolożkę Ksenię Kniazewę oraz pisarkę i scenarjopisarkę Marię Tanię.

ryc. 4. 1. edycja Rezydencji Literackich w Gdańsku – programu skierowanego do pisarzy, pisarek, poetów, poetek, tłumaczy i tłumaczek z Polski oraz Białorusi. Na zdjęciu Sylwia Chwedorczyk. Fot. B. Bańka

- We wrześniu w **Gdańskiej Galerii Miejskiej** rezydencję rozpoczęła białoruska artystka sztuk wizualnych i aktywistka, **Lesia Pchołka**. W Gdańsku pracuje ona nad projektem „Niewidzialna trauma”, który opowiada historie osób prześladowanych przez białoruski reżim. Rezydencja odbywa się w ramach partnerstwa GGM w Międzynarodowej Sieci Miast Schronienia ICORN, łączącej miasta i instytucje kultury niosące pomoc artystom, których życie we własnym kraju jest zagrożone z powodu konfliktów zbrojnych lub prześladowań na tle politycznym.

- Rok 2021 to **pierwsze kroki Miasta Gdańska w kierunku aplikacji do sieci Miast Kreatywnych UNESCO w dziedzinie literatury**. W tych staraniach Gdańsk swoimi zaproszeniami do aplikacji do sieci wsparły samorządy miejskie Wilna i Krakowa. Obecnie należy do niej 39 miast z całego świata. Wiążący się z przynależnością do sieci rozwój sektora kreatywnego może wpłynąć na turystyczną atrakcyjność Gdańska i wesprzeć rozwój wielu sektorów gospodarki. Dla gdańszczan to z kolei możliwość identyfikacji z literackością miasta, a także udziału w rozrywkowych i edukacyjnych wydarzeniach literackich skierowanych do rozmaitych odbiorców, w tym grup marginalizowanych. W grudniu zarządzeniem Prezydent Miasta Gdańska **ustanowiono pełnomocnika ds. programu „Gdańsk Miasto Literatury” – dr. Marcina Hamkałę**, który obecnie opracowuje także nową funkcję dla zabytkowego Zespołu Sierocińca w Gdańsku. Do głównych zadań pełnomocnika należy prowadzenie prac nad wnioskiem aplikacyjnym, inicjowanie partnerstw wspierających programy literackie i czytelnicze oraz wspieranie działań poświęconych literackiemu dziedzictwu Gdańska.
- **Gdański Fundusz Wydawniczy** został powołany w 2020 r. w odpowiedzi na spowodowaną pandemią sytuację księgarń kameralnych i wydawców. W 2021 r. odbyły się 2 edycje Gdańskiego Funduszu Zakupu Wydawnictw, natomiast rozstrzygnięcia dotyczące Gdańskiego Funduszu Promocji Wydawnictw odbywały się w trybie ciągłym. W ramach Gdańskiego Funduszu Zakupu Wydawnictw kupiono 488 tytułów na łączną kwotę niemal 400 tys. zł. Wśród wybranych książek znalazły się m.in. tytuły, których tematyka jest ważna dla regionu, tytuły nagradzane w konkursach i książki dla dzieci. Książki są przekazywane do bibliotek publicznych oraz jako nagrody w konkursach organizowanych i współorganizowanych przez miasto. W 2021 r. budżet Gdańskiego Funduszu Promocji Wydawnictw wynosił 70 tys. zł. Dzięki jego wsparciu zorganizowano kampanię promocyjną 8 wydawnictw literackich, albumowych oraz muzycznych.
- W 2021 r. **Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Gdańsku** zarejestrowała 85,9 tys. czytelników, którzy wypożyczyli łącznie ok. 1 091 500 pozycji katalogowych, co oznacza spadek liczby czytelników w stosunku do roku 2020, ale wzrost wypożyczeń. Nie udało się jednak osiągnąć liczby wypożyczeń sprzed pandemii.
- Rozpoczęto **badania gdańskiego pola literackiego**, które będą kontynuowane w 2022 r. Ich koordynacją zajmie się pełnomocnik ds. programu „Gdańsk Miasto Literatury”.
- Po rocznej przerwie spowodowanej pandemią odbyła się **3. edycja Gdańskich Targów Książki** współorganizowanych przez Miasto Gdańsk. Uczestniczyło w nich ok. 7 tys. gości oraz 66 wystawców.
- 5. edycja organizowanych przez IKM **Gdańskich Spotkań Literackich** „Odnalezione w tłumaczeniu” odbyła się po raz pierwszy w trybie online. Motywami przewodnimi były fantastyka, surrealizm i wyobraźnia. Skoncentrowano się także na przekładach z języka hiszpańskiego. W programie znalazły się m.in. dyskusja o tłumaczeniach praw Stanisława Lema, spotkanie z tłumaczami Doroty Masłowskiej oraz spotkanie z Eudardo Mendozą. Wydarzenie otworzył wykład Grzegorza Kasdepkego.
- Festiwalowi „Odnalezione w tłumaczeniu” towarzyszyło wręczenie **Nagrody Prezydenta Miasta Gdańska za Twórczość Translatorską im. Tadeusza Boya-Żeleńskiego**. Za całokształt twórczości translatorskiej nagrodzono **Annę Przedpełską-Trzeciakowską**, natomiast w kategorii „przekład jednego dzieła” – **Teresę Tyszowiecką-Tarkowską** za przełożenie z języka angielskiego „Afrykańskich korzeni UFO” Anthony’ego Josepha.

- Instytut Kultury Miejskiej zrealizował nowe projekty literackie, nastawione na rozszerzenie publiczności w przestrzeni miasta. Należały do nich m. in. **akcje poetyckie typu „Pop-up poetry”** w ramach sieci Versopolis – spotkania autorskie z zaproszonymi poetami i poetkami oraz ich tłumaczkami, a także czytanie poezji na przedprożach kamienic Gdańska.

ryc. 5. Pop-up poetry – spotkania z poetami i poetkami w ramach projektu Versopolis. Fot. Ł. Unter

- W Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej z powodu pandemii w pierwszej połowie roku skoncentrowano się na wydarzeniach online, w tym na transmisjach spotkań autorskich i autorskiej wideoczytelni. W listopadzie zorganizowano **Gdańskie Spotkania Komiksowe GDAK**, a w grudniu odbył się festiwal miłośników kryminałów – „Afera Kryminalna”. Wśród zaproszonych gości znaleźli się Graham Masterton, Max Czornyj i Mariusz Czubaj. W wydarzeniach zorganizowanych przez WiMBP w 2021 r., włączając w to autorskie działania filii, wzięło udział ponad **14,5 tys. osób**.
- Z okazji **Światowego Dnia Poezji**, przypadającego na 21 marca, w przestrzeni publicznej pojawiły się plakaty z wierszami gdańskich autorek i autorów: Anny Czekanowicz, Grzegorza Kwiatkowskiego i Tadeusza Dąbrowskiego.
- Po raz 5. Samorząd Województwa Pomorskiego przyznał **Pomorską Nagrodę Literacką Wiatr od morza**. Najlepszą Literacką Książką Roku została uznana książka poetycka Antoniego Pawlaka „Ale bez rozgrzeszenia”. Tytuł pomorskiej Książki Roku trafił do Mikołaja Trzaski, Tomasza Grzegorzcyka i Janusza Jabłońskiego za „Wrzeszcz! Mikołaj Trzaska. Autobiografia”. Natomiast za całokształt pracy literackiej doceniono Pawła Huellego. Kaszubską Nagrodę Literacką odebrała poetka Ida Czaja. Po pandemicznej przerwie wróciła współorganizowana przez WiMBP gala nagrody.

Cel operacyjny IV.3. Wzmacnianie ponadlokalnego i międzynarodowego znaczenia Gdańska poprzez kulturę

- Wystawa stała Europejskiego Centrum Solidarności otrzymała najważniejsze wyróżnienie Unii Europejskiej w zakresie dziedzictwa kulturowego – **Nagrodę Dziedzictwa Europejskiego/ Europa Nostra 2021**. Projekt powołany w 2002 r. przez Komisję Europejską popularyzuje najlepsze praktyki w zakresie dziedzictwa narodowego i wspiera międzynarodową wymianę. Wystawa stała ECS została doceniona w kategorii Edukacja, szkolenia i podnoszenie świadomości za „zachowywanie historii i czynienie ich istotnymi dla współczesnego świata”.
- W grudniu ECS zorganizowało wydarzenia pod hasłem „**Gdańsk pamięta**”. Była to kulminacja 3-letniego cyklu upamiętnienia kluczowych dla Polski i Europy okrągłych rocznic. W czerwcu 2019 roku celebrowano w Gdańsku zwycięstwo Solidarności w 1989 roku. W 2020 roku – narodziny Solidarności 40 lat wcześniej i 50. rocznicę krwawo stłumionych protestów na Wybrzeżu w Grudniu '70. W 2021 r. przypomniano pierwszy zjazd Solidarności w Gdańsku – święto demokracji, które odbyło się 40 lat wcześniej w hali Olivia. W czasie obchodów odsłonięto także 2 płyty upamiętniające osoby zabite podczas wydarzeń grudniowych w 1970 r., które wraz z 6 płytami umieszczonymi rok wcześniej symbolicznie przywołują tragiczne wydarzenia. Po dekadzie projekt „Zrozumieć Sierpień” powrócił na tereny postoczniove. Głównym celem projektu jest integracja mieszkańców przez kultywowanie pamięci o wydarzeniach z sierpnia 1980 r. w Gdańsku oraz interpretację wartości solidarności. Powrót projektu „Zrozumieć Sierpień” na tereny postoczniove ma być jedną z inicjatyw włączania się Europejskiego Centrum Solidarności w proces oswojania zmian, zachowania historii miejsc i ludzi w obliczu tworzenia się na historycznych terenach dawnej Stoczni Gdańskiej dzielnicy mieszkaniowej.
- Rozpoczęto prace nad **aplikacją do sieci Miast Kreatywnych UNESCO w dziedzinie literatury**. Powołano pełnomocnika ds. programu „Gdańsk Miasto Literatury”, do którego zadań należą m.in. prace nad wnioskiem aplikacyjnym oraz budowanie krajowych i międzynarodowych partnerstw w zakresie literatury i wspierania czytelnictwa.
- Gdańsk jest obecnie jedynym miastem w Polsce posiadającym carillon, na których można koncertować. 19 października 2021 r. w Małopolskim Centrum Kultury „Sokół” oficjalnie **wręczono dyrekcji Muzeum Gdańska dokument z decyzją MKDiS o wpisaniu carillonowej muzyki gdańska na „Krajową listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego”**. Tym samym zakończył się 1. etap starań o wpisanie unikatowej w skali kraju gdańskiej kultury carillonowej na listę reprezentatywną niematerialnego dziedzictwa kulturowego ludzkości UNESCO.
- W ramach działań upowszechniających wiedzę o gdańskich carillonach prowadzony jest cykl zamówień kompozytorskich przygotowanych przez współczesnych polskich kompozytorów. 5 września odbyło się prawykonanie 2 zamówionych utworów: „Hejnału” Zygmunta Krauzego oraz „Pamięci z brązu” Agaty Zubel.
- Na rynku wydawniczym pojawił się **album „Contemporary Carillon”**, na którym nagrane zostały wszystkie utwory carillonowe zamówione w cyklu. Wykonała je miejska carillonistka **Monika Kaźmierczak**. Album ukazał się nakładem Państwowego Wydawnictwa Muzycznego w serii „Sounds of Anaklasis”. W 2021 r. Muzeum Gdańska przygotowało również przewodnik prezentujący historię gdańskich carillonów.

ruch muzyczny

R
M #

15-16 | 29 lipca 2021

ryc. 6. Okładka magazynu Ruch Muzyczny (nr 15-16/21), w którym znalazła się rozmowa Łucji Siedlik z carillonistką, Moniką Kaźmierczak „Wolę grać na wieży”.

- Kontynuowano również starania o **wpisanie Stoczni Gdańskiej na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO** (wniosek został złożony już na początku 2020 r.), jednak decyzje w tej sprawie zostały odroczone. [\[Powiązanie z Programem Operacyjnym IX. Przestrzeń Publiczna\]](#)
- **Jan Łukaszewski, dyrygent i dyrektor Polskiego Chóru Kameralnego Schola Cantorum Gedanensis** został uhonorowany Złotym Fryderykiem 2021 za całokształt osiągnięć artystycznych. Jan Łukaszewski uznawany jest za jednego z najznakomitszych w Europie specjalistów w dziedzinie muzyki chóralnej. Fryderyka otrzymała także gdańska klawesynistka Alina Ratkowska za album „Johann Gottlieb Goldberg – Complete Solo Harpsichord Works” oraz gdańsko-wejherowski zespół kameralny Art'n'Voices za album „Midnight Stories – Contemporary Music of Polish Composers”. W kategorii „album roku – muzyka ilustracyjna” statuetkę Fryderyka otrzymał Leszek Możdżer za muzykę do filmu „Ikar. Legenda Mietka Kosza”. Aż 5 statuetek za 2020 r. odebrała Hania Rani. Gdańską artystkę uhonorowano w kategoriach: „album roku” za płytę „Esja”, „fonograficzny debiut roku”, „kompozytor roku” oraz „najlepsze nowe wykonanie” za utwór „Odprowadź” w duecie z Melą Koteluk.
- Czytelnicy magazynu Jazz Forum uznali **Jazz Jantar za najlepszy polski festiwal jazzowy 2021 r.** Jazz Jantar otrzymał najwyższe noty, konkurując z ponad 100 innymi festiwalami odbywającymi się w kraju. Zauważono i doceniono również sam Klub Żak, a także pomorskich muzyków: Leszka Możdżera, Grzegorza Nagórskiego, Adama Pierończyka, Macieja Sikałę, Mikołaja Trzaskę i Dominika Bukowskiego. Jesienną edycję festiwalu Jazz Jantar po raz ostatni recenzował dziennikarz kulturalny Tomasz Rozwadowski. Jeden z głównych recenzentów gdańskiej sceny muzycznej odszedł w grudniu 2021 r.
- Na przełomie lipca i sierpnia odbyła się w Gdańsku **25. edycja Festiwalu Szekspirowskiego.** Tradycyjnie w ofercie znalazły się produkcje polskich i zagranicznych grup teatralnych, w tym spektakle wybitnych reżyserów i teatrów z Litwy, Portugalii, Belgii oraz Włoch: Oskarasa Koršunovasa, Tiago Rodriguesa, Needcompany, ImPerfect Dancers. Była to pierwsza edycja festiwalu bez zmarłego w marcu prof. Jerzego Limona.
- Po rocznej przerwie w przestrzeniach postoczniowych odbyła się **4. edycja Octopus Film Festival.** Powrócono do seansów z lektorem na żywo. Gdańszczanie mogli obejrzeć 46 filmów podczas 59 seansów. Festiwal przyciągnął łącznie blisko 12 tys. osób.

ryc. 7. Widzowie podczas seansu w ramach Octopus Film Festival. Fot. D. Paszliński

- Podczas 5 dni stacjonarnej edycji **All About Freedom Festival 2021** (6-10 października) organizowanej przez Europejskie Centrum Solidarności publiczność festiwalowa obejrzała 14 filmów fabularnych i dokumentalnych, w tym 4 polskie premiery. W festiwalowym konkursie zwyciężył komediodramat „Margot i Alma” (reż. Anaïs Volpé).
- **Festiwal Solidarity of Arts** zorganizowano pod hasłem PRZYSZŁOŚĆ rozumianym jako przeciwstawienie się złu dziejącemu się w teraźniejszości. W czasie festiwalu na deskach Gdańskiego Teatru Szekspirowskiego odbyła się premiera spektaklu „Śnieg” w reżyserii Bartosza Szydłowskiego na podstawie powieści Orhana Pamuka.
- Zainteresowaniem odbiorców i mediów cieszył się **Festiwal Goldbergowski**, a w szczególności jego inauguracja, na której wystąpił Jakub Józef Orliński z zespołem Capella Regia Polona oraz festiwal Actus Humanus, który we względu na pandemiczne obostrzenia w 2021 r. miał tylko jedną ze zwyczajowych dwóch rocznych odsłon.
- Trwała współpraca kulturalna w związku z międzynarodowymi umowami partnerskimi. Na **Międzynarodowym Zjeździe Hanzy w Rydze** Gdańsk reprezentowała wystawa prac Anity Wasik. We wrześniu odbyła się prezentacja twórczości współczesnych artystów wileńskich podczas festiwalu „Wilno w Gdańsku” oraz artystów gdańskich w Wilnie w ramach „Gdanskas Vilniuje”.
- Utrzymane zostało **członkostwo w sieciach współpracy oraz międzynarodowych organizacjach kulturalnych i turystycznych**: Eurocities, Związek Miast Bałtyckich, International Cities of Refuge Network, Cruise Baltic, International Congress and Convention Association, European Cities Marketing. Kontynuowano projekty międzynarodowe: Versopolis, Res Artis, Home of Europe, Fondazione Modena Arti Visive, International Association of Curators of Contemporary Art, Action Culture Europe, Appolonia, Europe for Festivals – Festivals for Europe, International Council of Museums. W 2021 r. Gdańsk dołączył także do sieci European Creative Hubs Network oraz Culture Next.
- Miasto Gdańsk współtworzyło **Koalicję Miast**, która utrzymała działanie jako platforma wymiany doświadczeń polskich samorządów i instytucji kultury, a także współpracy w czasie pandemii.
- Po 15 latach działalności w Zespole Przedbramia do nowej siedziby, w wyremontowanym zabytkowym Wielkim Młynie, przeniosło się **Muzeum Bursztynu**. Nowa infrastruktura muzeum umożliwiła ekspozycję najcenniejszych zbiorów oraz edukacyjnych elementów multimedialnych. To uatrakcyjniło ofertę Gdańska jako Światowej Stolicy Bursztynu.

ryc. 8. Ekspozycja w nowej siedzibie Muzeum Bursztynu. Fot. D.Paszliński

- Z powodu pandemii nie odbyła się wiosenna edycja Międzynarodowych Targów Bursztynu i Biżuterii Amberif. W odpowiedzi na ograniczenia organizatorzy wydarzenia uruchomili portal Amberif Virtual Showroom, zbierający najważniejsze informacje o międzynarodowym środowisku bursztyńniczym, w tym o trendbookach, konkursach branżowych oraz konferencjach i warsztatach.

Najważniejsze prace konserwatorskie zabytków architektury i obiektów sakralnych oraz inne działania inwestycyjne podjęte w 2021 r.:

- W ramach **rewaloryzacji obiektów Muzeum Gdańska** wykonano szereg prac konserwatorskich i remontowych, w tym m.in. dotyczących **Wielkiego Młyna** – zakończono 5-letni proces adaptacji zabytkowego budynku na potrzeby **Muzeum Bursztynu**. W **Kuźni Wodnej** przeprowadzono konserwację młota wodnego i opracowano koncepcję architektonicznej przebudowy oficyny. Budynek otwarto po renowacji w czerwcu. **Twierdza Wisłoujście** doczekała się badania architektonicznego i konserwatorskiego, projektu budowlanego i wykonawczego przebudowy dawnego budynku koszar napoleońskich Szańca Wschodniego oraz badań architektonicznych i konserwatorskich domków oficerskich i Wieńca. Prace rewitalizacji Twierdzy Wisłoujście kontynuowano dzięki pożyczce z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014–2020.
- Wyłoniono pracownię architektoniczną do stworzenia kompleksowego projektu budowlano-wykonawczego wystawy stałej w przestrzeni **Muzeum Poczty Polskiej** (wystawa zostanie rozciągnięta na poziom piwnicy; konieczne będzie też wykonanie nowego wyjścia i windy). Prace projektowe trwają od sierpnia 2021 r. w ścisłej współpracy z zespołem kuratorskim, a zakończą się w roku 2022.
- Miasto Gdańsk wspiera wieloletnie przedsięwzięcie inwestycyjne mające na celu poprawę jakości i atrakcyjności infrastruktury **Teatru Wybrzeże w Gdańsku**, w tym modernizację Dużej Sceny Teatru. Zakres robót obejmuje m.in.: przebudowę widowni oraz foyer, wymianę instalacji ogrzewania, wentylacji i klimatyzacji, wymianę urządzeń mechaniki sceny, przebudowę frontowej fasady szklanej. Umowa na roboty budowlane została podpisana w lipcu 2020 r., a zakończenie przedsięwzięcia i ponowne udostępnienie obiektu dla widzów planuje się na koniec 2022 r. Wartość kontraktu wynosi 42,1 mln zł brutto. Inwestycja finansowana jest ze środków Samorządu Województwa Pomorskiego, Gminy Miasta Gdańska, a także pochodzących z Pożyczki Miejskiej.
- Kontynuowano prace projektowe nad przywróceniem wartości **dawnemu Zespołowi Sierocińca** z adaptacją do nowych funkcji w obszarze kultury i literatury. Zaktualizowano koncepcję programowo-przestrzenną, uzyskano niezbędne do przeprowadzenia prac decyzje Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Ogłoszono przetarg na I etap prac.
- Hevelianum zakończyło prace rewaloryzacyjne w **Domu Zdrojowym w Brzeźnie**. Uroczyste otwarcie odbyło się 18-19 grudnia 2021 r. XIX-wieczny zabytek po gruntownej rewitalizacji jest gotowy na prowadzenie zajęć edukacyjnych, przedsięwzięć kulturalnych i spotkań. Budynek wzbogacił się o restaurację i miejsca noclegowe, w parku wykonano nowe ścieżki spacerowe, a drzewostan przeszedł zabiegi pielęgnacyjne.
- W 2021 r. Hevelianum uruchomiło kolejną inwestycję, tj. rewaloryzację 3 z 5 budynków **dawnego Zespołu Szpitalnego Bożego Ciała**.

- o Po 7 latach intensywnych prac w budynku przy ul. Jaracza 16 otwarto **Nowe Muzeum Sztuki NOMUS, oddział Muzeum Narodowego w Gdańsku**. Miasto Gdańsk zapewniło instytucji siedzibę oraz wsparło poszerzenie kolekcji sztuki w Muzeum Narodowym w Gdańsku. Budynek przy ul. Jaracza 16 został zakupiony, wyremontowany oraz dostosowany do wymogów ekspozycyjnych NOMUS-u. Od 2017 r. realizowany jest program zakupu prac w ramach Gdańskiej Kolekcji Sztuki Współczesnej, której depozyt znajduje się w Muzeum Narodowym w Gdańsku.

ryc. 9. Uroczyste otwarcie Nowego Muzeum Sztuki NOMUS, oddziału Muzeum Narodowego w Gdańsku. Fot. D. Paszliński

- o W zakresie rewitalizacji sieci filii Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej rozpoczął się remont American Corner, którego zakończenie planowane jest na wiosnę 2022 r. Do użytku czytelników oddano wyremontowaną Bibliotekę Chełm. Trwały również prace remontowe i wyposażeniowe w nowej filii bibliotecznej w odrestaurowanym Ratuszu Oruńskim – Bibliotece Ratuszowej. Ruszyły ponadto prace budowlane w nowej siedzibie Biblioteki Stogi, która ma zostać przeniesiona z ul. Stryjewskiego na ul. Szpaki 1. Zakończenie prac planuje się na 2022 r.
- o Po 5 latach spowodowanej remontem przerwy na listę gdańskich atrakcji powrócił **spichlerz Błękitny Baranek, oddział Muzeum Archeologicznego w Gdańsku**. Gruntowna renowacja została wsparta z budżetu miejskiego kwotą 850 tys. zł. Dzięki środkom Miasta Gdańska ukazał się również katalog wystawy stałej.
- o Na turystyczną mapę Gdańska powróciła również oliwska Kuźnia Wodna. W zabezpieczonym i zrewitalizowanym budynku mieszkańcy i turyści zobaczą nową wystawę stałą, a także wciąż sprawne, zabytkowe, 250-kilogramowe młoty.
- o Ogłoszono przetarg na **wyposażenie budynku Kunsttu Wodnego**. Ze względu na oferty przekraczające dostępny budżet planuje się powtórzenie przetargu w 2022 r.

- Capella Gedanensis kontynuowała prace nad dokumentacją techniczną **adaptacji dawnego kościoła mennonitów na Biskupiej Górcie**. Prace przedłużają się ze względu na długotrwały proces uzgadniania projektu z Pomorskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.
- W ramach ochrony zabytków i rewitalizacji gdańskiego krajobrazu kulturalnego **przyznano 23 dotacje na łączną kwotę 2,83 mln zł na rzecz remontów zabytkowych obiektów**: bramy Długoulicznej (Złotej Bramy), zespołu dawnego Dworu Miejskiego, Baszty Białej, muru kurtynowego fosy wewnętrznej zamku krzyżackiego, budynków dawnych ślusarni, narzędziowni, hali prefabrykacji warsztatowej, hali prefabrykacji wyposażenia, hali prefabrykacji wyposażenia i ślusarni w historycznym zespole budowlanym Stoczni Gdańskiej, a także obiektów sakralnych (bazyliki św. Mikołaja, kościoła św. Trójcy, kościoła św. Barbary, kościoła Bożego Ciała, kościoła grekokatolickiego św. Bartłomieja i Opieki NMP, kościoła św. św. Piotra i Pawła, jak i kościoła pw. Św. Józefa w Kasparusie) oraz domów i kamienic mieszkalnych (przy ulicach: Bohaterów Getta Warszawskiego, Politechnicznej 4, Długi Targ 17/18, Ogarnej 44/45).
- Przygotowano i przeprowadzono postępowania dotyczące wyłonienia wykonawcy robót budowlanych i prac konserwatorskich związanych z **wzmocnieniem fundamentów i ścian Domu Wałmistrza**. Przetarg na wyłonienie wykonawcy robót budowlanych i prac konserwatorskich ogłoszono w grudniu 2021 r., a termin rozpoczęcia prac zaplanowano na I kwartał 2022 r.
- Zakończył się **remont XVIII-wiecznej kamienicy przy ul. Rycerskiej 10**, która jako jedna z nielicznych w Gdańsku przetrwała II wojnę światową. Kamienica oraz sąsiednie budynki, w tym słodownia przy ul. Czopowej, stanowiły kompleks browaru założonego w XVII w. Niepowtarzalny klimat kamienicy stwarzają: XVIII-wieczna klatka schodowa z polichromowanymi tralkami i odtworzoną dekoracją z fliz holenderskich, dekoracja sztukatorska stropu sieni i ścian sąsiadującej z nią izby oraz stolarka drzwiowa z XIX w.
- Międzynarodowe Targi Gdańskie SA – zarządca lokalu przy ul. Garncarskiej 18/20, w przeszłości klubu Rudy Kot – ogłosił i rozstrzygnął w 2021 r. konkurs na nowego operatora nieruchomości, który będzie nią zarządzać przez 15 lat. Konkurs wygrała firma Sopocka Odessa. KOT – tak ma się nazywać nowy klub. Zgodnie z założeniem **KOT** będzie eklektycznym miejscem, oferującym aktywności związane z kulturą, rozrywką i biznesem. Kamienica składająca się z 5 niezależnych przestrzeni zamieni się w 5 stref o różnym przeznaczeniu. Będzie to połączenie klubu, kawiarni, baru bistro, niewielkiej sceny koncertowej, kina i alternatywnych form działalności – wszystko wrosnięte w kulturę miejską.
- Uzyskano pozwolenia na budowę wzmocnienia skarpy (osuwiska), na której posadowiona jest **Redita Napoleońska** znajdująca się na terenie **Fortu Grodzisko**, będąca pozostałością po francuskiej okupacji Gdańska.

Turystyka

- Istotną rolę w udostępnianiu informacji o atrakcjach, usługach i wydarzeniach w mieście odgrywają punkty informacji turystycznej (IT). **Gdańska Organizacja Turystyczna** obsługuje 2 stacjonarne punkty, które dostarczają informacje w zakresie oferty hoteli, restauracji i innych atrakcji turystycznych oraz oferty kulturalnej. Punkty IT są zlokalizowane przy ul. Długi Targ 28/29 oraz w Porcie Lotniczym im. Lecha Wałęsy. Obsługiwane są również 2 punkty mobilne – w gdańskim zoo oraz na Wyspie Sobieszewskiej, które w okresie od maja do września pracują w weekendy, a w lipcu i sierpniu – codziennie. W Gdańsku funkcjonują również Pomorskie Centrum Informacji Turystycznej w Bramie Wyżynnej oraz Punkt PTTK Oddział Gdańsk przy ul. Długiej 45. W 2021 r. punkty IT odwiedziło łącznie 167,8 tys. turystów.
- GOT kontynuował rozwój systemu **Karty Turysty**, tak aby jeszcze lepiej dopasować ofertę do potrzeb konkretnych grup odbiorców. W 2021 r. sprzedano 3082 pakiety Karty Turysty. Ich nabywcy skorzystali z 4899 bezpłatnych wejść do obiektów kultury i atrakcji turystycznych oraz z 882 zakupów rabatowych u partnerów karty. Do partnerów karty dołączyli: Zbiornik Wody Stara Orunia, Zbiornik Wody Stary Sobieski, Zbiornik Wody Kazimierz, Galeria Starych Zabawek, Loopy's World, Playground Arena, Neptun Taxi (w ramach Pakietu Kibica) oraz Flixbus – przejazdy autokarowe. Ponadto, po przerwie spowodowanej przenosinami do Wielkiego Młyna, Muzeum Bursztynu wznowiło honorowanie Karty Turysty. W 2021 r. uruchomiono także aplikację mobilną Karty Turysty, dzięki czemu jest ona w pełni dostępna w wersji elektronicznej.
- W lipcu 2021 r. w ramach współpracy z Pomorską Regionalną Organizacją Turystyczną (PROT) w ofercie znalazła się **Pomorska Karta Turysty** z Pakietem Metropolia, obejmującym atrakcje i usługi z obszaru Trójmiasta i okolic (Pruszcz Gdański, Wejherowo itp.). Współpraca z PROT obejmuje sprzedaż pakietów partnera w punktach IT, online oraz wsparcie merytoryczne i operacyjne.
- W maju 2021 r. uruchomiono projekt **TripPass** – kartę turysty umożliwiającą korzystanie z atrakcji turystycznych w całym kraju. Do projektu przystąpiły: Gdańsk, Giżycko, Lublin i Opole. Do końca roku użytkownicy założyli 673 konta, z czego 425 osób wybrało pakiet Gdańsk. [\[Powiązanie z Programem Operacyjnym VI. Atrakcyjność Inwestycyjna\]](#)
- Serwis **visitgdansk.com** to oficjalny i największy turystyczny portal internetowy miasta. W 2021 r. dotarł on do blisko 350 tys. użytkowników; odnotowano prawie 3 mln odsłon. W serwisie utworzono nową podstronę promującą weekendowe przyjazdy do Gdańska oraz podstronę skierowaną dla osób z niepełnosprawnością. [\[Powiązanie z Programem Operacyjnym VI. Atrakcyjność Inwestycyjna\]](#)
- Przedstawiciele GOT uczestniczyli także w **3 wydarzeniach (targach) promujących turystykę indywidualną**: ITB Berlin (online), TOUR SALON Poznań oraz WTM Londyn. Dodatkowo stoiska Informacji Turystycznej funkcjonowały podczas Finału Ligi Europy UEFA, Jarmarku św. Dominika oraz Jarmarku Bożonarodzeniowego.

Cel operacyjny IV.4. Podnoszenie jakości zarządzania w kulturze i turystyce

- W 2021 r. realizowano projekty kierowane do liderów działalności kulturalnej, animatorów, menedżerów kultury, edukatorów oraz kadry nauczycielskiej, takie jak: Akademia Nowych Mediów, MediaLab Gdańsk, Bardzo Młoda Kultura oraz Akademia Aktywnej Społeczności.
- Instytut Kultury Miejskiej kontynuował działania wspierające kadry kultury i sztuki – cykl szkoleniowy **„Sztuka to praca”** dla artystów i artystek rozpoczynających pracę w sektorze kultury i rozwijających działania w kierunku finansowej niezależności. Program realizowany był poprzez cykl webinarów i podcastów.
- W organizowanej przez IKM konferencji **„Marketing w Kulturze”** w formie online w maju 2021 r. wzięło udział 578 osób. Dodatkowo podczas dwudniowego wydarzenia można było uczestniczyć w 16 szkoleniach.

ryc. 10. Konferencja Marketing w Kulturze 2021 – 6. edycja branżowego wydarzenia dla osób zajmujących się promocją i komunikacją działań kulturalnych. Fot. D. Szczygieł

- Wśród inicjatyw badawczych **Obserwatorium Kultury** znalazły się: badanie potrzeb i oczekiwań gdańskiego środowiska kulturalnego w obliczu zmian wywołanych pandemią wirusa COVID-19, badania publiczności online gdańskich instytucji kultury w czasie i tuż po wybuchu pandemii, badanie miejsc kreatywnych w Gdańsku oraz badanie publiczności online gdańskich instytucji kultury.
- **Gdański Medialab** zrealizował m.in. maraton tworzenia animacji dla profesjonalistów i amatorów z okazji 425 lat istnienia Biblioteki Gdańskiej PAN, warsztaty z obsługi programu Transkribus przeznaczonego do transkrypcji dawnego pisma odręcznego, cykl spotkań online „Self-publishing. Czym jest i czy się opłaca?”, warsztaty edukacyjne oraz warsztaty związane z drukiem 3D.

- W Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej w Gdańsku rozpoczęto **badania gdańskiego pola literackiego**, które będą kontynuowane w 2022 r. Ich koordynacją zajmie się pełnomocnik ds. programu „Gdańsk Miasto Literatury”.
- Instytucje kultury organizowały również **szkolenia z zakresu publikowania treści na stronach internetowych i w mediach społecznościowych** zgodnie z założeniami ustawy o zwiększeniu dostępności, a także z obsługi gości z niepełnosprawnością.
- 29 października odbyła się **konferencja „Nowe Trendy w Turystyce”**, organizowana przez Visit Gdansk po raz pierwszy w formule hybrydowej. W wydarzeniu uczestniczyło ok. 200 osób bezpośrednio w ECS oraz ok. 650 w formule online.

ryc. 11. Konferencja Nowe Trendy w Turystyce, ECS. Fot. G. Mehring

- W 2021 r. Gdańska Organizacja Turystyczna zorganizowała **2 bezpłatne szkolenia, spotkanie z przewodnikami miejskimi oraz z restauratorami**. Ponadto odbyło się 6 śniadań „Dzień Dobry GOT!” służących integracji branży turystycznej i wymianie doświadczeń (łącznie wzięło w nich udział 210 uczestników).
- Rozpoczęto także **współpracę z branżą turystyczną** w grupach roboczych. Ich celem jest diagnoza problemów oraz wypracowywanie rozwiązań w 7 obszarach tematycznych: dla branży hotelarskiej, restauratorów, instytucji kultury, branży MICE oraz w obszarze PR i marketingu, badań i Karty Turysty.

Wskaźniki realizacji Programu Operacyjnego Kultura i Czas Wolny [2015-2021]

Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
IV.1. Zwiększenie uczestnictwa w kulturze i aktywności kulturalnej mieszkańców Gdańska.	IV.1.a. Dostępność dzielnicowych instytucji kultury w ocenie mieszkańców. <i>Średnia ocena w skali szkolnej 6-stopniowej z badania „Jakość życia w Gdańsku”, gdzie 1 oznacza ocenę najgorszą, a 6 – najlepszą</i>	•	3,46	•	3,62	•	•	•
	IV.1.b. Liczba osób, które skorzystały z oferty o charakterze kulturalnym i edukacyjnym w miejskich instytucjach kultury oraz w lokalnych centrach aktywności. <i>Źródło: Biuro Prezydenta ds. Kultury</i>	1 248 033	1 484 825	1 818 643	1 412 242	2 144 221	1 024 884	712 432
	IV.1.c. Uczestnictwo mieszkańców w wydarzeniach kulturalnych w Gdańsku. <i>Odsetek respondentów badania „Jakość życia w Gdańsku”, a którzy zadeklarowali, że uczestniczą w wydarzeniach kulturalnych „1-2 razy w mies.”, „3-4 razy w mies.” oraz „raz w tyg. i więcej”</i>	•	23,10%	•	21,00%	•	•	7,70%
	IV.1.d. Atrakcyjność oferty kulturalnej Gdańska w ocenie mieszkańców. <i>Średnia ocena w skali szkolnej 6-stopniowej z badania „Jakość życia w Gdańsku”, gdzie 1 oznacza ocenę najgorszą, a 6 – najlepszą</i>	•	4,02	•	4,13	•	•	•
	IV.1.e. Atrakcyjność oferty spędzania czasu wolnego w Gdańsku w ocenie mieszkańców. <i>Średnia ocena w skali szkolnej 6-stopniowej z badania „Jakość życia w Gdańsku”, gdzie 1 oznacza ocenę najgorszą, a 6 – najlepszą</i>	•	4,08	•	4,14	•	•	•
	IV.1.f. Dostępność informacji na temat imprez i wydarzeń kulturalnych oraz oferty czasu wolnego w Gdańsku w ocenie mieszkańców. <i>Średnia ocena w skali szkolnej 6-stopniowej z badania „Jakość życia w Gdańsku”, gdzie 1 oznacza ocenę najgorszą, a 6 – najlepszą</i>	•	3,68	•	3,80	•	•	•
	IV.1.g. Czytelnicy bibliotek publicznych w Gdańsku w przeliczeniu na tysiąc mieszkańców. <i>Źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny</i>	256	252	254	256	255	200	183

Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	IV.1.h. Liczba książek przeczytanych w ciągu roku przez mieszkańca Gdańska. <i>Średnia deklarowana liczba książek przeczytanych przez respondentów badania „Jakość życia w Gdańsku”</i>	•	11	•	11	•	•	•
IV.2. Zwiększenie atrakcyjności Gdańska, jako miasta sprzyjającego rozwojowi kultury.	IV.2.a. Liczba beneficjentów programów stypendialnych i rezydencjalnych prowadzonych przez miasto Gdańsk. <i>*Liczba stypendystów (beneficjentów: Stypendium Kulturalnego Miasta Gdańska, Młody Gdańszczanin, Fundusz Mobilności)</i> <i>**Liczba artystów, którzy odbyli rezydencję w CSW „Łaźnia” Nowym Porcie + liczba gdańskich artystów wydelegowanych przez „Łaźnię” na zagraniczne pobyty rezydencyjne.</i> <i>Źródło: Biuro Prezydenta ds. Kultury</i>	146*	147*	154*	204*	261*	164*	190*
		19+2**	13+2**	23**	32**	48**	26**	25**
	IV.2.b. Liczba działań międzysektorowych realizowanych przez instytucje kultury angażujących np. placówki oświatowe, socjalne, twórców oraz przedstawicieli biznesu. <i>Źródło: Biuro Prezydenta ds. Kultury</i>	669	923	1 219	891	1 078	537	346
	IV.2.c. Liczba lokali komunalnych udostępnionych do działań kulturalnych i artystycznych. <i>Źródło: Biuro Prezydenta ds. Kultury</i>	8	8	7	•	•	7	12
IV.3. Wzmocnienie ponadlokalnego i międzynarodowego znaczenia Gdańska poprzez kulturę.	IV.3.a. Liczba wydarzeń i imprez kulturalnych i rozrywkowych o znaczeniu ponadlokalnym i międzynarodowym finansowanych bądź współfinansowanych przez miasto. <i>Źródło: Biuro Prezydenta ds. Kultury</i>	12	12	13	21	20	14	22
	IV.3.b. Liczba turystów krajowych przyjeżdżających do Gdańska. <i>Źródło: Raport „Turystyka gdańska”</i>	681 494	906 000	950 942	1 273 544	1 277 141	1 052 343	1 453 676
	IV.3.c. Liczba turystów zagranicznych przyjeżdżających do Gdańska. <i>Źródło: Raport „Turystyka gdańska”</i>	375 612	504 000	792 117	742 509	935 437	235 476	328 602

Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	IV.3.d. Odsetek turystów, których głównym celem przyjazdu do Gdańska jest udział w wydarzeniach kulturalnych, rozrywkowych, sportowych. <i>Źródło: Raport „Turystyka gdańska”</i>	6,35%	9,49%	10,01%	6,50%	9,00%	9,82%	8,96%
	IV.3.e. Atrakcyjność oferty kulturalnej Gdańska w ocenie turystów. <i>Źródło: Raport „Turystyka gdańska”</i>	4,34	4,38	4,34	4,17	4,14	4,07	4,56
	IV.3.f. Liczba pakietów turystycznych dostępnych na rynku w danym roku. <i>Źródło: Gdańska Organizacja Turystyczna</i>	1	3	3	4	5	4	4
	IV.3.g. Przystępność i jakość wielojęzycznego oznakowania miasta w ocenie turystów. <i>Średnia ocena respondentów w badaniu „Turystyka gdańska” w skali 5-stopniowej, gdzie 1 oznacza „bardzo słaba”, a 5 – „bardzo dobra”</i>	4,09	4,00	4,00	4,33	4,38	4,27	•
	IV.3.h. Odsetek turystów, którzy poleciliby swoim znajomym lub rodzinie odwiedzenie Gdańska. <i>Odsetek badanych osób, które udzieliły odpowiedzi „tak” i „zdecydowanie tak”.</i> <i>Źródło: Raport „Turystyka gdańska. Raport roczny”</i>	•	73,59%	74,00%	77,09%	45,76%	71,89%	76,32%
IV.4. Podnoszenie jakości zarządzania w kulturze i turystyce.	IV.4.a. Liczba osób działających w kulturze i turystyce, które wzięły udział w działaniach podnoszących kompetencje (warsztaty, szkolenia). <i>Źródło: Biuro Prezydenta ds. Kultury oraz Gdańska Organizacja Turystyczna</i>	929	788	1 844	1090	1776	716	2 249
	IV.4.b. Liczba działań podnoszących kompetencje (warsztaty, szkolenia) skierowanych do osób działających w kulturze i turystyce. <i>Źródło: Biuro Prezydenta ds. Kultury oraz Gdańska Organizacja Turystyczna</i>	43	40	155	157	143	123	179

Zespół ds. Koordynacji i Ewaluacji Programów Operacyjnych:

Katarzyna Drozd-Wiśniewska
Marcin Hrynkiewicz
Żaneta Kucharska
Aleksandra Madajczyk
Sandra Stelmak
Magdalena Wiktor
Robert Wójcik
Jacek Zabłotny

Wydawca:

Urząd Miejski w Gdańsku
ul. Nowe Ogrody 8/12
80-803 Gdańsk
www.gdansk.pl/strategia

GDAŃSK 2022

Dokument „Gdańsk Programy Operacyjne 2023” został przyjęty Uchwałą Nr XVII/514/15 Rady Miasta Gdańska z dnia 17 grudnia 2015 roku.